

TEKİRDAĞ İL İNSAN HAKLARI İSTİŞARE TOPLANTISI SONUÇ BİLDİRİSİ

Kurumumuz, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) Kanunu'nun "İstişare komisyonu ve istişare toplantıları" başlıklı 22'nci maddesinde yer alan "Kurum, insan hakları sorunlarını tartışmak ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sendikalar, sosyal ve mesleki kuruluşlar, yükseköğretim kurumları, basın ve yayın kuruluşları, araştırmacılar ve ilgili diğer kişi, kurum ve kuruluşların katılımıyla merkezde ve illerde istişare toplantıları gerçekleştirir." hükmü kapsamında istişare toplantıları gerçekleştirmekle görevlendirilmiştir. Bu kapsamda 28.07.2022 tarihinde Kurumumuz, Tekirdağ İlinde Kanun'da bahsi geçen paydaşlarla istişare toplantısı gerçekleştirmiştir.

İnsan hakları sorunlarının tartışılması ve insan hakları konularında bilgi ve görüş alışverişinde bulunulması amacıyla düzenlenen toplantıda:

- Tekirdağ dahil olmak üzere pek çok ilde barolar tarafından insan haklarıyla alakalı davalara müdahale talebinde bulunulduğu, ancak söz konusu müdahale taleplerinin suçtan zarar görülmediği gerekçesi ile mahkemelerce reddedildiği, yasal düzenleme yapılması dahil olmak üzere çeşitli çözümler üretilerek barolara insan haklarını ilgilendiren davalara müdahil olabilme imkanının sağlanması gerektiği,
- Engelli bireyler ve ailelerinin; ön yargı içeren tutum ve davranışlar (rahatsız edici bakışlar, ayrımcı söylemler gibi) nedeniyle toplumsal yaşama etkin olarak katılamadığı, konuyla ilişkin toplumsal farkındalığın artırılmasının önemli olduğu, engelli bireylerle nasıl bir iletişim kurulması gerektiği ile ilgili toplumun her kesimine yönelik eğitimler düzenlenmesi yoluyla bu sorunun ortadan kaldırılabileceği,
- Toplumda engellilere ilişkin acıma, yok sayma gibi yaklaşımların yaygın olduğu, eğitimin ilk kademelerinden başlayacak şekilde milli eğitim müfredatında engellilik ve engelliliğe ilişkin hak temelli yaklaşım konularına yer verilmesi yoluyla toplumda engelliliğe ilişkin doğru bir yaklaşımın yerleşebileceği,
- Engellilik alanında karşılaşılan sorunların, çeşitli sivil toplum kuruluşları tarafından belediyelerle ve diğer ilgili kurumlarla paylaşıldığı; ancak kurumlara gerçekleştirilen şikâyetlerden somut bir sonuç alınamadığı,
- Tekirdağ'da erişilebilirlik noktasında sorunlarla karşılaşıldığı, kaldırımların çoğunda hissedilebilir zemin bulunmadığı, olan yerlerde ise hissedilebilir zeminin engelli kişiyi birtakım engellere (ağaç, direk vb.) yönlendirdiği, Çerkezköy Tren Garı'na giden yürüme yolunun oldukça uzun olduğu ve minibüs gibi gidişi kolaylaştıracak bir vasıta bulunmadığı, mevcut olan üst geçidin kullanılmadığı ve asansörünün bozuk olduğu,

- ▶ Resmi binalarda yer alan engelli rampalarının erişilebilirlik standartlarına uymadığı, rampaların önüne vatandaşların arabalarını park etmesi nedeniyle zaman zaman engellilerin rampalara erişemediği,
- ▶ Engelli sağlık kurulu raporunda, “tam bağımlı” ifadesi bulunan ve engelli bakım aylığı alan kişilerin yeni bir sağlık raporu aldıklarında engel oranı değişmemesine rağmen “kısmi bağımlı” yazması nedeniyle evde bakım aylığının kesildiği,
- ▶ Engelli bireylerin seçimlerde oy kullanma noktasında sorunlar yaşadığı ve seçim merkezlerinin her zaman erişilebilir olmadığı, bazı engellilerin ise oy kullanmak için sandığa gitme imkânının bulunmadığı, bu hususta farklı alternatifler üretilmesi gerektiği,
- ▶ Engelli bireylerin toplu taşıma araçlarını kullanırken ayrımcı söylemlerle karşı karşıya kaldığı, şoförlerin engelli bireylerin ulaşımdan ücretsiz yararlanmalarından dolayı zaman zaman kendilerine yönelik rahatsız edici ifadeler kullandığı, kimi şoförlerin ise “rampalarla uğraşmak istemedikleri” gerekçesiyle toplu taşıma kullanmak isteyen bedensel engellileri araca almaktan kaçındığı,
- ▶ Engelli tuvaletlerinde kadın ve erkekler için ayrı tuvaletlerin bulunmadığı, bununla birlikte çoğu engelli tuvaletinin erişilebilirlik standartlarına uygun olmadığı,
- ▶ 2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun’a göre, kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapılar ve belediyelerce sunulan toplu taşıma hizmetlerinin erişilebilir olması gerektiği; ancak erişilebilirliğin sağlanması için öngörülen sürenin 2005 yılından bu yana sürekli uzatılmakta olduğu, bu sebeple engellilerin fiziksel mekânlara, bilgiye ve sunulan hizmetlere herkesle eşit şekilde erişememeye devam ettiği,
- ▶ Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından gerçekleştirilen engellilere yönelik medikal malzeme bedeli geri ödemesinin belirli aralıklarla yayınlanan Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) kapsamında yapıldığı, fakat artan fiyatlara karşın geri ödeme bedellerinde bir güncellemeye gidilmediği, bu sebeple engelli bireylerin medikal malzemelere erişemediği, mevcut ekonomik koşullar dikkate alınarak bir güncellemeye gidilmesi gerektiği,
- ▶ Diyabet hastalarının ihtiyaç duyduğu insülin pompalarının maliyetinin çok yüksek olduğu, şeker ölçüm cihazları ve insülin pompalarının devlet tarafından karşılanması gerektiği,
- ▶ Engelli öğrencilerin eğitim süreci boyunca ortaya çıkan farklı ihtiyaçlarının gözetilmemesi veya eğitim hakkının yeterince önemsenmemesi nedeniyle bu öğrencilere yönelik yeterli eğitim hizmetinin sunulmadığı, bu noktada engelli öğrencilerin eğitim aldığı okulların daha sık denetlenerek engelli öğrencilere tam ve etkin bir eğitim imkânı sunumunun sağlanabileceği,
- ▶ Huzurevlerinde kalan yaşlı sayısında her geçen gün artış olduğu, evde bakım hizmetinin teşvik edilmesi adına çocuklara anne ve babalarının ileride kendilerine ihtiyacı olacağı bilincinin yerleştirilmesinin önem arz ettiği, milli eğitim müfredatında yaşlı hakları ve yaşlılara yönelik farkındalığa ilişkin içeriklerin de yer alması gerektiği,
- ▶ Kadına yönelik şiddetin son yıllarda kadınları ciddi anlamda olumsuz yönde etkilediği, kadınların karşı karşıya kaldığı sorunların ortadan kaldırılmasında eğitimin kilit bir araç niteliğinde olduğu ve kadın-erkek eşitliği ve kadın hakları konularının milli eğitim müfredatında yer alması gerektiği,

- ▶ Kadınların toplumda daha fazla görünür kılınması ve kadına yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılması için sivil toplum kuruluşlarının karar alma süreçlerine dahil edilmesine gerek duyulduğu,
- ▶ Roman bireylerin devlet memuru olabilme ve çeşitli meslekleri icra edebilme noktasında dezavantajlı konumda buldukları, Roman toplumun haklara eşit erişim noktasında karşılaştığı dezavantajlı durumun ortadan kaldırılması adına mücadele edilmesinin önemli olduğu,
- ▶ Roman toplumunda eğitime katılım oranının oldukça düşük olduğu, bu sebeple de Roman vatandaşların eğitime katılımını arttırmak için politika geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu,
- ▶ Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okul kayıtlarının adrese dayalı olarak yapıldığı, ancak Roman öğrencilerin eğitim aldığı kimi okullarda diğer öğrencilerin sahte belgeler alarak okul değiştirdiği, bundan dolayı belli okullarda yalnızca Romanların kaldığı ve bu durumun da bütünleştirici bir eğitimi imkânsız kıldığı, Roman bireylerin bu şekilde toplumdan soyutlanmasının önüne geçilmesi gerektiği,
- ▶ Aydoğdu Mahallesi'nde uyuşturucu kullanımının çok yaygın şekilde gerçekleştiği, bu nedenle bölge sakinlerinin kendilerini güvende hissedemediği,
- ▶ Cezaevlerinde çalışan personelin haklarının korunması bağlamında çalışmalar yürütülmesine ihtiyaç olduğu,
- ▶ Basın mensuplarının eleştiri mahiyetinde yazılar yazmaları nedeniyle çok fazla tepki ile karşı karşıya kalabildiği, kendilerine yönelik olarak sosyal medya yoluyla ya da fiili şekilde hakaret veya tehdit içeren eylemlerde bulunan kişilere karşı açtıkları davalarda kovuşturmaya yer olmadığı kararı verildiği, bundan dolayı basın özgürlüğü ve kişilik haklarının ihlal edilmekte olduğu,
- ▶ Mahkûm ve tutukluların muayenesi sırasında birtakım hak ihlallerinin yaşandığı, söz konusu ihlallere yönelik yapılan başvurular neticesinde kurumlara yönelik idari para cezası verilmesine rağmen devlet hastanelerinde veya diğer sağlık merkezlerindeki uygulamalarda herhangi bir değişiklik olmadığı,
- ▶ Diş hekimliği ve tıp fakültesi gibi çeşitli fakültelerde dezavantajlı grupların nasıl muayene edilmesi gerektiğine yönelik dersler yoluyla farkındalık oluşturulabileceği,
- ▶ 6701 sayılı TİHEK Kanunu'nda, Kuruma başvuru için belirlenen ayrımcılık temellerinin sınırlı sayıda olmasından dolayı, zamanla ortaya çıkan yeni ayrımcılık temelleriyle mücadele edilemediği ve bu durumun Kurumun mücadele alanını daralttığı, söz konusu temellerin Kanun'da örnekleme mahiyetinde sayılması ve bu şekilde bir sınırlandırmaya gidilmemesi gerektiği,
- ▶ Gençlik ve Spor Müdürlüğü'nün antrenörlere yönelik destekleyici çalışmalarının artırılması gerektiği, okullarda bulunan spor salonlarının antrenörlere açılmasının öğrencilere doğru spor eğitimi noktasında faydalı olabileceği,
- ▶ Kira fiyatlarının çok fazla yükselmesi nedeniyle bireylerin barınma hakkına erişiminin güçleştiği, konuyla ilgili mağduriyetin giderilmesi adına çalışmalar yürütülmesi gerektiği,
- ▶ Tekirdağ-Zafer Mahallesi'nde çocuk parkı bulunmadığı,

- ▶ *Bebek arabasıyla kaldırımlarda yürümenin çok güç olduğu, ayrıca kaldırımlara park edilen araçların da yürümeyi zorlaştırdığı, kaldırımların ve yolların herkesin erişimine uygun olması gerektiği,*
- ▶ *Öğrenci yurdu sayısının çok yetersiz olduğu ve yurt fiyatlarının karşılanabilir olmaktan uzaklaştığı, bu sebeple yurt sayısının artırılması ve fiyatların karşılanabilir nitelikte olması adına yapılacak çalışmaların, öğrencilerin eğitim hakkında faydalanması bakımından önem taşıdığı,*
- ▶ *Şehir içi toplu ulaşım fiyatlarının çok yüksek olduğu, fiyatların seyahat özgürlüğünden faydalanmaya imkân verecek şekilde belirlenmesine ihtiyaç duyulduğu,*
- ▶ *AMATEM ve rehabilitasyon merkezlerine ulaşım noktasında sorunlar yaşandığı, bu merkezlere ulaşımın kolaylaştırılmasını sağlayacak çözümlerin hayata geçirilmesi gerektiği,*
- ▶ *İnsan hakları alanında farkındalık sağlanmasına aracılık eden istişare toplantılarının sıklıkla yapılması gerektiği, toplantılara basın kuruluşlarının davet edilmesinin daha çok kişiye ulaşılmasını sağlayacağı, konuyla ilgili medyada daha fazla içerik üretilmesinin de insan hakları konusundaki farkındalığı arttıracığı,*
- ▶ *İnsan hakkı ihlallerine yönelik şikâyet kutularının halkın göreceği ve ulaşabileceği yerlere konularak takibinin yapılmasının ve insan hakları ile ilgili toplumsal farkındalığı arttıracak periyodik eğitimler planlanmasının, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi bakımından ilerlemeyi beraberinde getireceği,*
- ▶ *Sivil toplum kuruluşları ve siyasi partilerin, üyelerine insan hakları ile ilgili eğitim vermekle yükümlü kılınması yoluyla hak temelli bakış açısının güçlendirilebileceği,*
- ▶ *Kamu kurumlarında çalışan memur-işçi-personel arasında ücret bakımından tam anlamıyla adaletin sağlanamadığı, bu durumun kamuda iş barışını bozduğu ve eşitlik ilkesine aykırı olduğu, kamudaki işçi-memur ayrımının kaldırılması, işçilerin memur (idari-destek personeli) olarak görev yapmasının sorunu çözmek bakımından etkili olabileceği,*
- ▶ *Temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının korunabilmesi için; Trakya bölgesinde yer alan ve toprak, su ve hava kirliliğine neden olan kimyasal fabrikaların çoğalmasına engel olunması, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın başvurulara ilişkin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) kararlarını verme noktasında daha hassas davranması hususları gündeme gelmiştir.*

Kurumumuz tarafından anılan toplantıda dile getirilen görüşler ve talepler bundan sonraki gerçekleştirilecek faaliyetlerde dikkate alınacak; ayrıca konuya ilişkin icrai kurumlara da gerekli bilgilendirmeler yapılacak ve belirli aralıklarla takipleri sağlanacaktır.

28.07.2022